

31 DE MAIG DE 1938, RELATS D'UN BOMBARDEIG

ACTES DEL PLE MUNICIPAL I ACTES DE LA COMISSIÓ MUNICIPAL PERMANENT

Aquest document inclou un breu extracte de les Actes del Ple Municipal i de les Actes de la Comissió Municipal Permanent de l'Ajuntament de Granollers posteriors al bombardeig que va patir la ciutat el 31 de maig de 1938. La informació recollida fa referència a tots els assumptes relatius al bombardeig que van ser tractats per l'alcalde i els consellers reunits a les corresponents sessions.

Acta del ple municipal, 4 de juny de 1938. Pàgines 2-4

- S'informa de les diverses comunicacions rebudes expressant el condol per les víctimes del bombardeig i de les persones que han col·laborat en els treballs de salvament i assistència a les víctimes. S'acorda donar les gràcies a totes elles per mitjà de la premsa, fent especial menció dels facultatius i la Creu Roja.
- L'alcalde dóna compte d'haver publicat un ban d'acord amb la Junta de Defensa Passiva per fer saber que es mobilitzen tots els homes fins als 55 anys per a la construcció de refugis, que es disposa que ningú pugui treure res dels immobles que han quedat destruïts o han sofert danys a conseqüència del bombardeig sense el corresponent permís, i que l'estatge dels ciutadans que s'hagin absentat i no retornin dintre un termini curt serà entregat a les famílies que puguin necessitar-lo.
- Es dóna compte dels donatius rebuts fins al moment, destacant el del President de la Generalitat de 10.000 pessetes i el del Socors Roig de Catalunya de 5.000 pessetes. La subscripció ha de ser única i els donatius han d'entregar-se a l'Ajuntament, encara que les diverses organitzacions responsables també puguin recollir donatius. S'acorda que l'Ajuntament encapçali la subscripció amb 25.000 pessetes.
- S'exposa de quina manera s'ha organitzat el servei d'alarma per advertir a la població de la possibilitat d'un bombardeig.
- Es diu no saber-se encara el número exacte de morts i de ferits, ja que estan en diversos hospitals i s'aniran recollint i traslladant al de Granollers. Es fa present que s'han fet gestions per adquirir llits i material sanitari.

- El Sr. Piera manifesta la satisfacció que li ha produït el comportament de la població amb l'auxili prestat. Tot i això, no pot admetre que les famílies no perjudicades s'hagin absentat de la ciutat. Demana que tornin immediatament, que cal donar la impressió que es fa vida normal ja que així s'aixeca la moral.
- L'alcalde fa present que Granollers no és cap objectiu militar que pugui haver donat motius a un bombardeig i que ha donat indicacions per tal que es facin les investigacions oportunes per si hi hagués hagut espionatge.
- És acordat fer constar en acta el condol de la Corporació per les víctimes del bombardeig i d'una manera especial per la pèrdua del conseller Novell, la muller del conseller Pedragosa i els funcionaris municipals que van morir en els seus llocs de servei.
- El Sr. Mas diu que s'ha de desmuntar el Museu i que les coses de valor s'han de posar en lloc segur.

[Accedir a l'acta del ple municipal](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 9 de juny de 1938. Pàgines 1-4

- Es llegeixen diverses cartes de condol pel bombardeig i s'acorda agrair-les.
- Es comunica que un dels refugis ha sofert els efectes del bombardeig i que els refugiats es poden traslladar a la casa Can Ribas de la Serra i a Can Prat.
- A conseqüència del bombardeig, el Grup Escolar Lluís Castellà ha quedat ruïnós, en part, i interessa la seva reparació o al menys que es faci desaparèixer el perill. L'alcalde manifesta que es van desenrunant les cases afectades pel bombardeig i que s'anirà resolent a mesura de les possibilitats.
- Es dóna compte de la subscripció oberta a favor de les víctimes del bombardeig. És acordat que les organitzacions, els partits i les entitats amb solvència puguin rebre donatius que després ingressaran a l'Ajuntament, però han de tenir les llistes exposades al públic.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 16 de juny de 1938. Pàgines 1-4

- Es llegeixen els testimonis de condol darrerament rebuts, donant-se compte dels donatius per a la subscripció per a les víctimes del bombardeig i fent constar l'agraïment de la Corporació.
- El veí Josep Rios demana que li siguin abonades les despeses d'enterrament del seu familiar Esteve Rios, víctima del bombardeig. S'acorda denegar la petició, i en tot cas, es tindrà en compte a l'hora de distribuir l'import de la subscripció oberta.
- El conseller delegat de Cultura comenta que s'estan embalant els objectes del Museu per posar-los en lloc segur, però que manca palla.
- Es comenta que ha mort Joan Bonet, mestre del Grup Escolar Lluís Castellà, a conseqüència de les ferides rebudes en el bombardeig. S'acorda fer constar en acta el sentiment de la Corporació.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 23 de juny de 1938. Pàgines 6 i 7

- Es llegeix un escrit de la Junta del Museu demanant que se l'autoritzi per recollir i guardar les pedres enderrocades de la Porxada, i és acordat de conformitat. Es llegeix un altre escrit de la mateixa Junta, dirigit al conseller de Cultura de la Generalitat, demanant la declaració de monument nacional de la Porxada, i que es reconstrueixi. El Sr. Espinalt opina que s'ha d'enderrocar i la seva proposta queda damunt la taula.
- Es llegeix una comunicació del Destacament de Parcs Automòbils de l'Exèrcit exposant que té el propòsit d'organitzar un festival a benefici dels damnificats pel bombardeig i demanant que l'Ajuntament li doni el seu patronatge. S'acorda de conformitat.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 30 de juny de 1938. Pàgines 1-5

- L'alcalde diu que és precís determinar d'una manera concreta quines són les obres que han d'anar a càrrec de l'Ajuntament i d'on s'han de pagar. És acordat que vagin a càrrec de l'Ajuntament els desenrunaments, els apuntalaments i aquelles obres de poca importància que ordeni la Comissió de l'Habitatge per l'habitabilitat de les cases afectades.
- Es dóna compte que en el bombardeig van morir en el seu lloc de treball el veterinari Salvador Pou i Masó i els guàrdies Julià Guinart i Josep Llobet. S'acorda que es concedeixi als seus familiars la pensió equivalent al sou bàsic que gaudien segons el pressupost en la forma següent: a la vídua mentre es conservi en aquest estat i als fills menors de divuit anys. Serà caducada la pensió si la vídua contrau nou matrimoni i els fills viuen en la seva companyia.
- El Sr. Josep Illa, porter del Grup Escolar Pi i Maragall que havia estat acomiadat al maig, va morir en el bombardeig deixant pendents de cobrament una part dels seus havers. És acordat que es pagui a la seva mare els havers pendents que tenia acreditats i que es completin amb la mesada de maig íntegra.
- Es llegeix una comunicació de la Generalitat en la que s'exposa que ha concedit una quantitat de 12.500 pessetes per a la reconstrucció de la Porxada. S'acorda que abans de començar les obres es faci un projecte i un pressupost.
- La Comissió s'assabenta de l'estat de la subscripció oberta pro víctimes del bombardeig.
- L'alcalde informa del festival que ha organitzat el parc mòbil a benefici de les víctimes del bombardeig. S'acorda assistir corporativament als diferents actes.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 7 de juliol de 1938. Pàgina 5

- L'alcalde exposa la situació de l'Hospital en quant a material de cures: el que s'ha gastat en l'assistència als ferits pel bombardeig i la necessitat de reposar les existències per tal que en cas de repetició es pugui atendre degudament als ferits.

Es diu que són necessàries 15.000 pessetes per reposar el material i és acordat que es paguin de la subscripció oberta.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta del ple municipal, 8 de juliol de 1938. Pàgina 2

- Es dóna compte de l'acord pres en la sessió del dia anterior per la Comissió de Govern de destinar 15.000 pessetes a l'Hospital per adquirir material sanitari, per tal de reposar les existències que hi havia abans del bombardeig.
- El Sr. Fabregat manifesta la necessitat d'adquirir aparells ortopèdics pels que quedin mutilats i l'alcalde deixa clar que es té en compte aquest aspecte.
- El Sr. Giménez comenta l'estat econòmic de l'Hospital en referència a l'exercici de 1937.

[Accedir a l'acta del ple municipal](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 28 de juliol de 1938. Pàgina 3

- El Sr. Badia, en representació dels ferits hospitalitzats, demana que en la Comissió que tracti de distribuir les quantitats de la subscripció per a les víctimes del bombardeig hi tinguin una representació. El Sr. Pedragosa pensa que no ha d'acceptar-se perquè això sembla una manca de confiança en l'Ajuntament. És acordat que resti damunt la taula aquesta petició.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta del ple municipal, 5 d'agost de 1938. Pàgina 2

- Es demana que es facin gestions perquè es reobrin algunes botigues de la carretera que continuen tancades malgrat els dies passats des del bombardeig i que així se li doni l'animació que tenia abans.

- Es proposa l'adquisició d'una màquina de desinfectar, que serà d'un estalvi considerable en la seva aplicació als refugis.
- L'alcalde dóna compte del seu viatge a Paris per assistir a les sessions del Congrés Universal per la Pau, tractant el tema dels bombardeigs aeris.

[Accedir a l'acta del ple municipal](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 5 d'agost de 1938. Pàgina 4

- L'alcalde fa saber que diverses noies han demanat autorització per anar a l'Hospital a fer pràctiques, per tal de poder prestar servei si tornés a repetir-se un bombardeig. Es manifesta que això serà competència de la Secció de l'Institut de Defensa Passiva que establirà uns cursets per ensinistrar als voluntaris.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 11 d'agost de 1938. Pàgina 1

- El Sr. Fabregat creu que no és just que els propietaris de les cases afectades pel bombardeig retirin les bigues i material aprofitable, mentre l'Ajuntament va pagant les despeses de desenrunament. L'Ajuntament no hauria de tenir a càrrec seu més que la recollida de les runes del carrer o bé quedar-se amb els materials aprofitables. L'alcalde exposa les dificultats de resoldre aquest assumpte per acord de caràcter general i proposa que el resolgui, cas per cas, la Comissió de l'Habitatge, ja que en cada cas poden presentar-se circumstàncies diferents.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 18 d'agost de 1938. Pàgines 1-3

- En referència al compte de la Creu Roja, pel servei d'ambulància, l'alcalde diu que es tracta del trasllat de ferits pel bombardeig i que havent-hi una subscripció oberta

per a les víctimes, la Comissió hauria de considerar si creu que aquest compte s'ha de pagar a càrrec del pressupost municipal o bé a càrrec de l'esmentada subscripció.

- S'informa d'una carta del director general de Sanitat comunicant la subvenció de 30.000 pessetes atorgada a l'Hospital. S'acorda agrair-la.
- El Sr. Aubanell diu haver rebut del Fons de Solidaritat Internacional un donatiu de 50 caixes de pots de llet, 10 fardells de bacallà i 5 sacs de sucre i sabó. S'acorda donar les gràcies.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta del ple municipal, 9 de setembre de 1938. Pàgina 3

- S'explica com es desenvolupa la part administrativa de l'Hospital i la forma com s'han fet les distribucions de les donacions rebudes després del bombardeig.

[Accedir a l'acta del ple municipal](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 12 de setembre de 1938. Pàgina 2

- És acordat pregonar un ban per fer arribar a tots els ciutadans que tenen l'obligació de pagar el dos per cent dels seus ingressos directes per a la construcció de refugis, i que no serà canviada la carta de racionament si no es justifica estar al corrent en el pagament d'aquesta obligació.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 15 de setembre de 1938. Pàgina 2

- Davant la mobilització de les lleves, cal intensificar la construcció de refugis per no trobar-se en el cas de no poder-los continuar per manca de personal. Com els ingressos de la Junta de Defensa Passiva no són suficients, es proposa que siguin

destinats els sobrants de la recaptació d'habitatge i els ingressos extraordinaris de l'Ajuntament que siguin necessaris.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 6 d'octubre de 1938. Pàgina 2

- El Sr. Rovira, ferit en el bombardeig, demana ajut per al seu restabliment. S'acorda concedir-li la quantitat de 3.000 pessetes amb càrrec a la subscripció.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta del ple municipal, 7 d'octubre de 1938. Pàgines 1 i 2

- L'alcalde dóna compte que el Comissari de Propaganda de la Generalitat li ha comunicat que la ciutat de Maó ha entregat unes 50.000 pessetes per a les víctimes del bombardeig. S'acorda enviar un missatge agraint el donatiu.

[Accedir a l'acta del ple municipal](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 20 de octubre de 1938. Pàgina 3

- El Sr. Pedragosa es queixa de la gran quantitat d'aigua que surt de la Caserna i que perjudica al refugi que es construeix al carrer d'Anníbal. Demana que es busqui la manera d'evitar aquest perjudici.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 3 de novembre de 1938. Pàgina 1

- L'alcalde comenta que en presentar-se la documentació per al cobrament de la subvenció de refugis, s'ha fet notar que la feina feta no correspon a l'import de

journals, i cal que es prenguin les disposicions precises per evitar els abusos. El Sr. Fabregat reconeix que convé prendre mesures per incrementar el rendiment.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta del ple municipal, 4 de novembre de 1938. Pàgines 1 i 2

- L'alcalde dóna compte que el Comissari de Propaganda de la Generalitat li ha manifestat que un delegat de Maó es troba a Barcelona i que farà entrega del donatiu davant del President de la Generalitat. El Comissari li ha comentat que manquen moltes coses a Maó i que produiria bon efecte que, en justa correspondència a la generositat de Maó, l'Ajuntament de Granollers fes un present de joguines per als infants de Menorca. Tot i la disconformitat d'alguns consellers, s'acorda votar la quantitat de 20.000 pessetes per ser destinades als infants menorquins, i que siguin invertides per la Comissió de Govern.

[Accedir a l'acta del ple municipal](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 10 de novembre de 1938. Pàgina 2

- L'alcalde informa que ha estat a la Presidència de la Generalitat amb una representació de la Comissió de Govern per recollir el donatiu de Maó, el qual puja a 48.816,55 pessetes.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 17 de novembre de 1938. Pàgina 3

- El conseller delegat d'Assistència Social dóna compte d'haver visitat alguns refugis per tal de fer-se càrrec de les seves necessitats.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta del ple municipal, 9 de desembre de 1938. Pàgines 1 i 2

- L'alcalde dóna compte d'haver estat entregada per la Presidència de la Generalitat la quantitat de 48.816.45 pessetes, import de la subscripció de Menorca per a les víctimes del bombardeig. Maquen 8.000 pessetes de la casa Roca Umbert i ingressades aquestes, es procedirà al repartiment ja sigui per la Comissió de Govern o per una comissió especial que es pugui designar.
- Es demana que es procuri intensificar la construcció de refugis i que s'obligui als ciutadans a anar-hi quan es dóna la senyal d'alarma, posant multes als que no ho compleixin. L'alcalde exposa les dificultats que existeixen per acabar els refugis, sobretot degut a la manca de materials.

[Accedir a l'acta del ple municipal](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 22 de desembre de 1938. Pàgina 1

- El Sr. Piera demana el que és fa amb la distribució dels cabals recaptats pro víctimes del bombardeig. L'alcalde diu que s'espera l'ingrés de la quantitat de 20.000 pessetes de la Casa Umbert per a procedir tot seguit a la distribució.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta del ple municipal, 6 de gener de 1939. Pàgines 1 i 2

- L'alcalde exposa el resultat definitiu de la subscripció, tot i que falta ingressar encara algunes quantitats. Diu que hauria estat preferible que ja s'hagués pogut proposar una forma de repartiment. També opina que caldrà fer classificacions tenint en compte l'informe mèdic i que en primer terme s'hauria d'atendre als mutilats. És acordat nomenar una comissió per tal de fer el repartiment.

[Accedir a l'acta del ple municipal](#)

Acta de la comissió municipal permanent, 12 de gener de 1939. Pàgina 2

- L'alcalde dóna compte que en els dies que es van senyalar per a presentació dels familiars dels morts en el bombardeig es van presentar un centenar i ara es procedirà a senyalar dies per a la presentació dels ferits, per la qual cosa serà precís posar-se d'acord abans amb el Dr. Canal.

[Accedir a l'acta de la comissió municipal permanent](#)

Acta del ple municipal, 3 d'agost de 1939. Pàgina 4

- Es llegeix una instància de la Sra. Josefa Ventura en la que demana dues cames artificials perquè li van haver d'amputar les seves a conseqüència de les ferides patides en un bombardeig. S'acorda que els organismes superiors li facilitin les cames artificials a la sol·licitant per considerar-lo un acte humanitari i de justícia.

[Accedir a l'acta del ple municipal](#)

Acta del ple municipal, 10 d'agost de 1939. Pàgina 4

- En relació a les cames artificials sol·licitades per la Sra. Josefa Ventura i tenint en compte les circumstàncies especials del cas, l'alcalde proposa que sigui avançat per l'Ajuntament un import de 2.500 pessetes, quantitat de la qual 1.000 seran entregades en concepte de donatiu a dita senyora i les 1.500 restants les anirà retornant a mesura de les seves possibilitats econòmiques i amortitzant a raó d'una quota mensual. És acordat de conformitat, a retornar en dos anys.

[Accedir a l'acta del ple municipal](#)

Acta del ple municipal, 14 de setembre de 1939. Pàgina 2

- Es llegeix una comunicació del governador civil de la província traslladant un telegrama del Ministeri de Governació ordenant que han de conservar-se, cuidar-se i millorar-se els refugis antiaeris.

[Accedir a l'acta del ple municipal](#)

Acta del ple municipal, 11 de octubre de 1939. Pàgina 2

- Es dóna compte de l'estat de les obres de reconstrucció de la Porxada i de les dificultats per trobar les bigues que falten. S'acorda dirigir-se a la Companyia Telefònica Nacional d'Espanya, sol·licitant que faciliti mitjançant el pagament del seu import les bigues necessàries. També s'acorda dirigir-se a la Diputació provincial per sol·licitar una subvenció per les obres ja que es tracta d'un edifici catalogat com a monument nacional.

[Accedir a l'acta del ple municipal](#)

Acta del ple municipal, 19 de octubre de 1939. Pàgina 1

- Es llegeix un escrit dels senyors Barceló i Icart donant compte d'haver acabat la tasca que se'ls hi va encarregar en referència a la reconstrucció del Grup Escolar Pereantón.

[Accedir a l'acta del ple municipal](#)